

REPORTAGE RESTAURATIE HARDORFF-ORGEL

De restauratie van het Hardorff-orgel uit de kerk van Nieuw Beerta is begonnen. Bijna vijftien jaar duurde het voordat het geld op tafel lag. Alles is er op gericht het orgel weer bespeelbaar te krijgen.

▲ Restaurateur Ingrid Noack en projectleider Christiaan Velvis bij het Hardorff-orgel in de kerk van Nieuw Beerta. Foto Huisman Media

Restauratie onbespeelbare orgel

Tammo Beishuizen

NIEUW BEERTA „Het is een van de rampzaligste orgels in de provincie Groningen. Dat komt omdat het onbespeelbaar is.” Ingrid Noack, directeur van orgelmakerij Van der Putten uit Finsterwolde, is helder in haar analyse als naar de kwaliteit van het Hardorff-orgel in de kerk van Nieuw Beerta wordt gevraagd. De koele constatering staat in schril contrast met de liefde die Noack voor orgels heeft.

Over de Hardorff-orgel praat ze met respect. Het is niet zomaar een orgel. Het is het enige Hardorff-orgel in de provincie Groningen. „Al geruime tijd is het instrument onbespeelbaar en dat hoort niet”, meent Christiaan Velvis, van stichting Oude Groninger Kerken.

Bijna vijftien jaar had de stichting nodig om het geld op tafel te krijgen voor de restauratieklus. „Toen het orgel in 1857 werd gebouwd, kostte

het omgerekend ongeveer 1300 euro. Om het orgel op te knappen, weer bespeelbaar te maken en voor decennia lang veilig te stellen, investeren we ruim 100.000 euro.”

Noack voorspelt dat het allemaal goed komt met het orgel. „Het is geen lastige klus”, weet ze als ervaren restaurateur. „Er gaat alleen heel veel tijd inzitten.”

In juni moet de restauratie zijn afgerond. Net te laat voor de jaarlijkse Orgeldag. „Maar dat halen we later in”, zegt Velvis. „We gaan concerten organiseren in deze kerk. Belangstellenden kunnen dan met eigen oren het resultaat beluisteren.”

Noack vindt het opvallend dat het Hardorff-orgel in de ruim anderhalve eeuw van zijn bestaan nauwelijks is aangetast door ingrepen van orgelbouwkundige aard. „Dat maakt dit orgel zo uniek. Nagenoeg alles is nog in originele staat.”

Noack bracht recent een bezoek aan de kerk in het Friese Kimswerd.

‘Het is geen lastige klus, er gaat alleen heel veel tijd in zitten’

„Daar staat het zusje van het Hardorff-orgel in Nieuw Beerta. Ik wilde dat orgel bekijken.” Ze toont een door haar gemaakte foto. „Zie je, er staan daar beelden bovenop het orgel. Dat is een verschil met Nieuw Beerta. Dit hier is soberder. Waarom ze dat zo hebben gedaan, weet ik niet. Misschien was het geld op.”

Dat de provincie Groningen slechts één Hardorff-orgel telt en dat dit juist in Nieuw Beerta staat, is niet zo vreemd, menen Noack en Velvis. „In die tijd dat het gebouwd is, had

Nieuw Beerta een dominee uit Friesland. Die kende natuurlijk meneer Hardorff, want dat was een Friese orgelbouwer. Daarom zijn er in Friesland ook veel meer Hardorff-orgels.”

Landmerken

De kerk van Nieuw Beerta is een van de 76 kerken van de stichting Oude Groninger Kerken en is een van de acht landmerken in de provincie Groningen. De kerk is onder andere bekend door dominee Ader, die van 1938 tot aan zijn dood predikant was in Nieuw Beerta. Hij werd vanwege zijn verzetswerk tijdens de Tweede Wereldoorlog in 1944 in Veenendaal doodgeschoten. In de kerk worden door de Plaatselijke Commissie diverse activiteiten georganiseerd, zoals concerten, tentoonstellingen en voorstellingen. Ook wordt de kerk gebruikt voor rouw- en trouwdiensten.